

Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Eğitimine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi: Denizli İlinde Odak Grup Çalışması

Emin YÜREKLİ¹ ve Nevzat TETİK²

Öz

Muhasebe mesleği insanlık tarihi kadar eski olup, insan var olduğu sürece muhasebenin de var olduğu bilinmektedir. Muhasebe Endüstri 4.0 ile birlikte muhasebe de kendi dönüşümünü yaşamaktadır. Bu çalışmada geçmişten geleceğe muhasebe eğitiminin nasıl olduğu ve nasıl olması gerektiği konusunda Denizli ilinde bir araştırma yapılmıştır. Mesleğinde en az 20 yılını doldurmuş muhasebe meslek mensupları ile derinlemesine araştırma yöntemi tekniklerinden odak grup çalışması yapılmış olup muhasebe meslek mensuplarının görüşleri bire bir aynen çalışmada yer almıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, muhasebe meslek mensuplarının bakış açısı ile muhasebe eğitiminin yenilenebilmesi için görüşlerin bölgesel olarak alınarak, farklı bölgeler ile karşılaştırmalara olanak sağlanabilmesi olarak ifade edilebilir. Çalışmanın sonucunda, bölgesel olarak muhasebe eğitiminin güncel yetkinliklerle zenginleştirildiği bir düzenlemenin zorunluluğu ortaya konmakla birlikte uygulamanın ağırlıklı olduğu bir yapının zorunluluğuna vurgu yapılmıştır. Geleceğe ilişkin muhasebe eğitime önemli katkısı olacağı düşünölen bu çalışmada, muhasebe meslek mensuplarının görüş ve önerileri de yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Meslek Mensupları

Determining the Views of Accounting Professionals for Accounting Education: A Focus Group Discussion in Denizli

Abstract

The accounting profession is as old as human history, and it is known that accounting exists as long as human exists. Today, it is now experiencing its own transformation in accounting with Industry 4.0. In this study, the opinions of accounting professionals who have completed at least 20 years in their profession operating in Denizli province about accounting education in the past and what it should be in the future were included in the same study. In this context, the aim of the study can be expressed as the opinion of the professional accountants and the opinions can be obtained regionally so that the education can be renewed and comparisons can be made with different regions. As a result of the study, it has been emphasized that an arrangement in which accounting education is enriched with up-to-date competencies has been stressed, but the necessity of a structure where implementation is predominant is emphasized. In this study, which is thought to have an important contribution to future accounting education, opinions and suggestions of professional accountants were also included.

Key Words: Accounting, Accounting Education, Accounting Professionals

Atıf İçin / Please Cite As:

Yürekli, E. ve Tetik, N. (2021). Muhasebe meslek mensuplarının muhasebe eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmesi: Denizli ilinde odak grup çalışması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 437-444.

Geliş Tarihi / Received Date: 10.06.2020

Kabul Tarihi / Accepted Date: 29.07.2020

¹ Doç. Dr. - Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, eyurekli@pau.edu.tr

 ORCID: 0000-0001-7845-0878

² Doç. Dr. - İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, ntetik44@hotmail.com

 ORCID: 0000-0002-3152-8217

Giriş

Küreselleşmenin etkisi ile önemi giderek artan muhasebe, yaşamın her alanında etkili olan bir uzmanlık dalıdır. Muhasebenin tanımı, işlevleri ve muhasebe eğitimi geçmişten günümüze farklı evrimlerden geçmiştir. Yılmaz vd. (2018, s. 14) bu durumun, toplumun ve toplumun meydana getirdiği kurumların ihtiyaçlarına bir yanıt olarak değiştiği, dolayısıyla talep ile bağlantılı bir şekilde muhasebenin belirli bir çevreye verilen yanıt olarak farklı yollarla gelişme eğilimi gösterdiğini belirtmiştir. Bu şartlar altında muhasebe meslek mensuplarının işletmelerin geçmişten günümüze mali durumları ile ilgili sağlıklı bilgiler elde edilmesinin yanı sıra karar alma sürecinde de yol gösterici özelliğinde olduğu kabul edilmektedir (Ekşi vd., 2011, s.68). Bu nedenle muhasebe meslek mensuplarının geçmişten kendi mesleklerini ne şekilde değerlendirdiğini belirlemek amacıyla meslek algıları ve mesleğin geleceğine yönelik algılarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Uluslararası alanda geçmişten itibaren önemli bir yaklaşım olan ve sahadaki uygulamalara yönelik profesyonellerden görüş almanın önemi Lin, Xiong ve Liu (2005) tarafından yapılan çalışmada, teknoloji ve uluslararasılaşmanın giderek yaygınlaşmasından kaynaklı olarak muhasebe eğitimi üzerindeki baskının artmasına çözüm bulunabilmesi olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, muhasebe meslek mensuplarının bakış açısı ile muhasebe eğitiminin yenilenebilmesi için görüşlerin bölgesel olarak alınarak, farklı bölgeler ile karşılaştırmalara olanak sağlanabilmesi olarak ifade edilebilir. Bu kapsamda çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden odak grup çalışması tercih edilmiştir. Bu yöntem görüşlerin daha derinlemesine aktarılabilmesine olanak sağladığı için tercih edilmiştir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Meslek Algıları

Muhasebe meslek mensuplarının mesleklerini nasıl değerlendirdikleri üzerine çalışmalar genellikle mesleki sorunlar, mesleki uygulamalar ve mesleki etik konularına yoğunlaşmaktadır. Ayrıca muhasebe eğitimi alan öğrencilerin mesleğe bakış açısına yönelik de birçok araştırma yürütülmüştür. Bu çalışmalardan bazıları ve elde edilen sonuçlar aşağıda özetlenmiştir:

Banar ve Ekerğil (2010), muhasebe meslek mensuplarının muhasebe ve müşterilerinin sektörleri hakkında bilgi düzeyleri konusunda kendilerini yetersiz gördükleri sonucuna ulaşmışlardır. Ustaahmetoğlu ve Savcı (2011), muhasebe meslek mensuplarının algıladığı ideal ve mevcut hizmet kalitesi arasındaki farklılıkları ortaya koymaya yönelik çalışmalarında, muhasebe hizmetinde heveslilik ve empati boyutlarına ilişkin anlamlı istatistiksel sonuçlara ulaşmışlardır. Küreselleşme ile birlikte değişim gösteren muhasebe uygulamalarının yarattığı zorluklar üzerine muhasebe meslek mensuplarının görüşlerini araştıran Hermanson vd. (2016), meslek profesyonellerinin iş zorlukları, uyarma ve sorumluluklar ile iş doyumlarının arttığı yönünde sonuçlar elde etmişlerdir.

Ömürbek ve Türkoğlu (2013), muhasebe meslek mensuplarının muhasebe mesleğindeki haksız rekabet durumu hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yürüttükleri çalışmada, katılımcılar, tahsilat başta olmak üzere ücret üzerinde haksız rekabetin mevcut olduğu ve bazı meslektaşlarının başka işler ile uğraşmalarının bu haksızlığı arttırdığı sonucunu belirtmişlerdir. Ayrıca meslek mensupları, bu durumun muhasebe mesleğinin itibarını zedelediğini ileri sürmüştür.

Çerikcioğlu (2016), geçmişten günümüze muhasebenin gelişimi ve muhasebe meslek mensuplarının meslekteki gelişmeler konusunda görüşlerine başvurduğu çalışmasında genel olarak muhasebenin küreselleşme sürecinde ekonomik, sosyal ve finansal alanlardaki gelişimi ile önem kazandığı, meslek mensuplarının mesleğin yasal statü kazanması ile önemlerinin arttığını ortaya koymuştur. Buna göre katılımcılar, muhasebe mesleğinin sosyo-ekonomik yaşamın gelişimine paralel bir gelişim gösterdiği, ekonominin büyümesi ile muhasebe meslek mensuplarına verilen önemin arttığı ve meslek mensuplarının mükellef ve devlet arasında önemli bir görev üstlendiği sonuçlarına varılmıştır. Ayrıca bu mesleğin kariyer mesleği haline gelmesi ile ilgili olarak katılımcı meslek mensupları, seçme nedenleri olarak ekonomide meydana gelen gelişme ve değişimlere uyum sağlanması açısından büyük önem taşıyan yasal düzenlemeler, mesleğin icra edilmesinde en önemli unsurun eğitim olması ve 3568 Sayılı yasanın çıkarılması ile mesleğin yasal statüye kavuşması nedenlerini belirtmişlerdir (Çerikcioğlu, 2016).

Durmuş ve Sekizsu'nun (2017), Malatya ilinde faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarının meslekleri ile ilgili değerlendirmelerini kapsayan çalışmalarında, katılımcılar mesleklerini yorucu ve yıpratıcı bulduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar e-defter gibi uygulamaların eksiklikleri ile de görüş bildirerek; teknolojik altyapının yetersiz olması, ücretin düşük olması, yedeklemenin olmaması gibi konuları olumsuz bulduklarını belirtmişlerdir.

Dalğar ve Tekşen'in (2017) mesleki rol üzerinden yürüttükleri araştırma sonucunda, muhasebe meslek mensuplarının mesleklerini mali danışmanlık, yasal yükümlülükleri yerine getirme ve asli görevleri dışındaki işler olmak üzere 3 boyutlu bir şekilde algıladıkları ortaya konulmuştur. Ayrıca muhasebe meslek mensuplarının eğitim düzeyi ve geliri arttıkça mesleklerini mali danışmanlık boyutunda algıladıkları; eğitim düzeyi düştüğünde ise asli görev dışındaki işler boyutunda algıladıkları belirlenmiştir.

Günlük vd.'nin (2017) mesleki memnuniyet bağlamında yürüttükleri araştırma sonuçlarına göre, muhasebe meslek mensuplarının mesleğe yönelik duygusal, devamlılık ve normatif bağlılıkları pozitif bulunmuştur. Araştırmacılar, muhasebe meslek mensuplarının mesleklerini yaşamlarının merkezi bir konumda algılamaları durumunda mesleki bağlılığın arttığını belirtmişlerdir.

Lin, Xiong ve Liu (2005) tarafından yapılan çalışmada, Çin özelinde muhasebe mesleği öğreticileri, öğrencileri ve meslek mensuplarının muhasebe eğitime yönelik pedagojik, bilgi ve yetenek bağlamında görüşleri anket yöntemi ile ortaya konmaya çalışılmıştır. Yapılan çalışmaya 1104 anket çalışması dahil edilmiş ve araştırma sonucunda, Katılımcılar genel olarak muhasebe öğrencilerinin eğitimi için önemli olan bir dizi bilgi ve beceriyi kabul etmişlerdir, ancak katılımcıların bu iki kavram ile ilgili önemi konusunda farklılıklar olduğu görülmüştür.

Büyükyılmaz (2019) tarafından yüksek lisans tezi olarak sunulan çalışmada ise bireyin mesleğine ilişkin kişisel ilgisi ve mesleğin özellikleri arasında uyumu gösteren "kişi meslek uyumu" açısından bir değerlendirme yapılmıştır. Buna göre muhasebe meslek mensuplarının "kişi iş uyumu"nun alt boyutu olan ihtiyaç tamamlama uyumu algısının dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlilik ve özen, gizlilik ve mesleki etik davranış üzerinde olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca muhasebe meslek mensuplarının, ihtiyaçları, istekleri veya tercihlerinin dikkate alındığı durumlarda mesleki faaliyetlerinde daha dürüst ve tarafsız davrandıkları, mesleklerine daha fazla önem gösterdikleri belirlenmiştir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleğin Geleceğine Yönelik Algıları

Muhasebe, yaşanan dijital dönüşümler ile birlikte büyük bir değişim sürecindedir. Teknolojik gelişmeler sonucunda daha önce kâğıt üzerinde geleneksel yöntemler ile yürütülen birçok muhasebe uygulaması; günümüzde e-defter, e-fatura ve defter beyan sistemi gibi dijital sistemler ile yapılmaktadır (Tekbaş vd., 2018, s.224).

İslam (2017, s. 1) muhasebenin önümüzdeki 20 yılda önemli değişikliklerle karşı karşıya kalacağını ve bu durumun özellikle akıllı ve dijital teknolojinin gelişmesi, raporlama standartlarının küreselleşmesinin devam etmesi ve yeni düzenleme biçimleri olmak üzere üç unsurdan etkilendiğini belirtmektedir. Bu durum muhasebe meslek mensupları için de daha fazla fırsat ve tehdit ortaya çıkaracaktır. Ayrıca son yıllarda, gelecekte ortadan kalkacak meslekler ile ilgili öngörülere yönelik bazı araştırmalar muhasebenin de gelecekte, bilgi sistemleri ve robotik gelişmeler sonucu işlevini yitireceğini öngörmektedir. Örneğin 2013 yılında Oxford Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen İstihdamın Geleceği konulu bir araştırmaya göre muhasebe ve denetim meslek mensupların yüzde 94'ü artan dijitalleşme ile beraber işlerini kaybedecektir (Özgentürk, 2018).

Muhasebe uygulamalarında ortaya çıkan değişiklikler ve yenilikler üzerine muhasebe meslek mensuplarının görüşlerini inceleyen birçok çalışma mevcuttur. Ancak muhasebe ve muhasebe mesleğinin gelecek görünümüne yönelik meslek mensuplarının görüşlerini yansıtan çalışmalar kısıtlıdır.

Son olarak Kurtcebe (2008) muhasebe meslek mensuplarının mesleki vizyonlarına yönelik yürüttüğü araştırmasında, meslek mensuplarının büyük bir çoğunluğunun teknolojiyi yakından takip ettiklerini ve mesleğin gelecekte yok olmayacağına inandığını öne sürmüştür.

Odak Grup Çalışması: Muhasebenin Tarihsel Dönüşümünde Muhasebe Meslek Mensuplarının Düşünceleri

Odak grup çalışmasına 7 Muhasebe Meslek Mensubu katılmış olup grup üyeleri ve çalışmanın kapsamı konusunda gerekli bilgiler aşağıya çıkarılmıştır:

- Görüşmenin etkin ve verimli olabilmesi için katılımcıların araştırmamıza ilişkin hipotezlerimize odaklanmasına imkân tanıyan ve dikkatlerini dağıtmayan bir ortamda gerçekleştirilmiştir.
- Katılımcıların çoğunluğu erkektir. Konunun içeriği gereği cinsiyet farklılığı yaratmayacağı düşünülmüştür.

- Katılımcıların meslekte faaliyet gösterme süresi 10 yıldan fazladır. Katılımcıların belirlenmesinde en az 10 yıllık mesleki deneyim şartı tarafımızca önceden belirlenmiştir.
- Grup katılımcıları daha önce benzer başka bir araştırmada da yer almadıklarını ifade etmişlerdir.
- Kendilerinin görüşlerini almak amacıyla sırasıyla 7 adet soru ve hipotezler yöneltilmiş, sorulara verdikleri cevaplara moderatör tarafından hiçbir müdahale ve yönlendirme yapılmadan konuşmalar katılımcıların rızaları da alınarak yazılı biçimde kayda alınmıştır. Ancak zaman zaman konuyu derinlemesine irdelemelerini sağlamak amacıyla “nasıl” ve “biraz daha açar mısınız” gibi sorularla görüşlerin daha anlaşılır olması sağlanma yoluna gidilmiştir.

Uygulama sonrasında kayıtları üzerinden saptanan bulgular şu şekilde açıklanmaktadır:

Soru 1: Muhasebe eğitimi hem teorik hem de pratik bilgileri öğrencilere kazandırması gereken bir alandır. Bu nedenle bu alanda verilen eğitimlerin, belirli standartlar çerçevesinde sürekli olarak geliştirilmesi ve yenilenmesi gerekmektedir, muhasebe mesleğinin tarihsel dönüşümünü de düşünerek bu konudaki Muhasebe eğitimi artık sektörün beklentilerini karşılayacak düzeyden uzaklaşmakta ve yeni ihtiyaçları ortaya koymaktadır. Bu bağlamda müfredat anlamında ciddi iyileştirme ve uygulamaların ağırlık kazandırılması gerektiğine inandığını belirtmiştir.

- Gelişen muhasebe standartları ve uluslararasılaşma konuları bağlamında eğitimsel konularda revizyonun muhasebe mesleğinin geleceği ve ülke ekonomisi için kıymetli gördüklerini belirtmişlerdir.
- Eğitimler konusunda kitapların nasıl ki yeni baskıları çıkmakta eğitimlerin de her yıl güncellemelere ve dünyada olan gelişmelere göre iyileştirilmesi gerekli olduğuna vurgu yapılmıştır.
- Muhasebe eğitimi de güncellenmeye ihtiyaç duymaktadır. Çünkü bahsedilen standartlara uyum süreçleri zaman almakta ve revizyonlara ihtiyaç duyulmaktadır.
- Muhasebe eğitimi konusunda özellikle geleneksel algılardan sıyrılarak gelişmelere ayak uydurmak ve uygulama ile nitelikli ara eleman ihtiyacı konusuna odaklanmalıdır.
- Muhasebe meslek mensubu ihtiyacı dijitalleşen dünyada farklılaşmakta ve artık teknolojiye muhasebe süreçleri aktaran ve takip eden konumuna dönüşmektedir. Eğitim buna evrilmelidir.
- Günümüz muhasebe eğitiminde teknoloji odağı alınarak ana etmen çerçevesinde sürece uygun eğitim dizayn edilmeli şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Soru 2: Günümüz dünyasında işletmelerin faaliyet gösterdikleri çevrede çok önemli değişiklikler yaşanmakta ve yaşanmaya devam etmektedir. İşletmelerin yaşadığı bu değişimlere neden olan değişim unsurları teknoloji, küreselleşme ve pazarın yatırım odaklı olmasıdır. Bu unsurların sonucunda artan rekabet ortamı ve ucuz bilginin ortaya çıkması, yeni endüstriler, karmaşıklaşan piyasa işlemleri ve finansal raporlamada değişiklik durumlarını gündeme getirmiştir ilkesi sizce muhasebe eğitimi ve muhasebe tarihsel sürecinde ne kadar etkin durumdadır?

- Özellikle dünyada buna yönelik değişimler daha net hissedilmektedir. Ancak ülkemizde buna yönelik değişimler konusunda yavaş ve ağır bir süreç işlemektedir.
- Finansal süreçler ve muhasebesel işlemlerde teknoloji ağırlığını hissettirmektedir. Bu bağlamda yaşanan değişimler eğitimsel olarak yeterli olmamakla birlikte tarihsel süreç buna ayak uyduramamıştır.
- Ekonomik işlemlerin gelişmesi ve finansal süreçlerin karmaşıklaşması konusuna teknoloji odaklı yetişen insan kaynağı ile çözüm bulunabilecektir. Bugün eğitimde de ifade edilen büyük veri, yapay zeka gibi kavramlar belli bir meslek grubundan daha çok tüm alanları kapsamaktadır. Buna ayak uydurmakta yavaş ve ağır ilerlemekteyiz.
- Eğitim ve tarihsel süreç içerisinde soruda bahsedilen tüm detayların gerisinde kalmıştır. Buna bağlı olarak ilerlemelerin yaşanması istekten daha çok zorunluluk haline gelmiştir.
- Muhasebe eğitiminin tarihsel gelişimi ile teknolojinin gelişim süreci arasında yaşanan gelişme hızı farkı bugün ki sorunları oluşturmuştur. İnsan kaynağını eğitmede bu teknolojik hız yakalanamamış ve buna bağlı olarak farklı çözüm alternatifleri olan teknoloji ana odağına geçmiştir.
- Muhasebe eğitiminde gelişen muhasebel ve ekonomik süreçler ve farklılaşarak karmaşıklıkların olduğu uluslararası piyasalar etkili olmakta ve değişimi oluşturmaktadır.
- Teknolojinin gelişimi ile farklılaşan ve karmaşıklaşan işlemlere çözüm bulunmaya çalışılsa da bunun etkisi muhasebe eğitiminde hissedilmekte ve değişimi zorunluluk olarak karşımıza çıkarmakta şeklinde ifade edilmiştir.

Soru 3: İş dünyasında yaşanan değişimler, işletmelerin en önemli varlığı olan insan gücünün değerini artırmakta ve muhasebe meslek mensuplarının da rollerinin değişmesi ve yeniden belirlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Muhasebe tarihi ve muhasebe eğitimi bağlamında bu kural sizce Ülkemizce ne kadar uygulanabilmektedir?

- Muhasebe meslek mensuplarının ülkemizde yeterli düzeyde nitelikli eğitime sahip olmadığı kanısında olduklarını belirtmişlerdir.
- Muhasebe eğitimi alan gençlerin üniversiteden sonra kendilerini geliştirecekleri farklı kurs ve eğitim aramaları bu sorunun ülkemizdeki durumunu ortaya koyması bakımından oldukça önemli olduğunu ifade edilmiştir.
- Nitelikli insan kaynağı sadece muhasebe alanında duyulan bir ihtiyaçtan ziyade tüm alanlarda hissedilen bir ihtiyaçtır. Bu bağlamda ülkemizin bu konuda katetmesi gereken çok yol bulunmaktadır.
- Muhasebe meslek mensuplarının uluslararası alanda rolleri değişmiş ve süreç yönetimi yapan kişiler haline gelmişken ülkemizde bu konuda değişim süreci yavaş ve yetersizdir.
- Nitelikli insan kaynağı için nitelikli eğitimin şart olduğuna inanmakla birlikte ülkemizde değişen rollerden daha çok geleneksel muhasebe meslek mensubu olarak süreç devam etmektedir.
- Türkiye'de muhasebe meslek mensuplarının gelişen muhasebe süreçlerine entegrasyonundan önce muhasebe alanının temel yeterlilikleri konusunda problemlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.
- Ülkemiz maalesef bu konuda yeterli düzeyde gelişim gösterememektedir. Muhasebe meslek mensuplarının gelişmiş ülkelerde sahip oldukları rollerden daha çok geleneksel bir süreç işlemektedir şeklinde görüş belirtilmiştir.

Soru 4: Muhasebe eğitiminin amacı; öğrencinin iş hayatına başladığında, işletme kararlarına faydalı verilerin tespit edilmesi, sınanması, kaydedilmesi, doğruluğunun incelenmesi, açıklanması raporlanması ve bu raporlardan elde edilen sonuçların karar almada kullanılması konusunda bilgilendirilmesi ve bu bilgilerin kullanılması için bireyin yeteneğini geliştirmesi ile mümkün olabilmektedir, sizce bu kural Türkiye'de uygulanabilmekte midir?

Soru 5: Muhasebe eğitiminin amacı öğrendiği teorik bilgiyi kullanabilen yorumlayabilen ve son gelişmeler ışığında işine yenilikler katabilen bireyler yetiştirebilmektir. Bu doğrultuda günümüzde yetiştirilen muhasebe meslek mensuplarının sadece mevcut bilgiyi üretmekten ziyade karar alma, analiz yapma ve yorumlama yetilerine sahip olması istenmektedir bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

Katılımcılar tarafından bu iki sorunun tek bir görüş altında cevaplanmasının daha uygun olacağı ifade edilmiştir. Bu bakımdan iki soruya verilen cevaplar ortak alınmış ve katılımcıların görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

- Muhasebe eğitiminin amacına uygun bir eğitim güncellenmesi olmadığı için verilerin nitelikli raporlara dönüştürülmesi konusunda uygulamalı derslerin ağırlıklı olması ve artması gerekmektedir. Bu durum ülkemizde yeterli değildir. Bir sonraki sorunuzda bununla bağlantılı olduğu için eğitim müfredatının bireylerin analiz ve yorumlama becerisini geliştirmekten uzak olduğu düşünölmektedir.
- Muhasebe eğitiminin amacı kâğıt üstünden uygulanmaya geçtiğinde yeterli düzeyde olmadığı görölmektedir. Bu nedenle halen nitelikli ara eleman ihtiyaçları konuşulmaktadır.
- Muhasebe meslek mensuplarının konumu ve etkinliği konusunda değişim olmadan yenilikler ve amaca uygun nitelikli eleman eksikliği her zaman hissedilecektir.
- Muhasebe meslek mensuplarının yetiştirilmesi konusu yorum yapmaktan uzak bir çalışma ortamı bulunmaktadır.
- Muhasebe eğitiminin amacına uygun meslek mensubu yetiştirme konusunda öncelikle eksikliklerin kabul edilerek düzenlemeler ve yeni bir eğitim anlayışı ortaya konmalıdır.
- Muhasebe alanının gençlere cazip ve çekici hale getirilmesi ve nitelikli gençlerin bu bölümlere yönlendirilmesi için ülkemizin alması gereken çok yol bulunmaktadır. Muhasebe eğitiminin amacına uygun bireylerin yetiştirilmesi ancak nitelikli gençlerin mesleğe yönlendirilmesi ile mümkün olabilecektir.
- Raporlama ve yorumlama gibi temel yeterlilikler konusunda muhasebe meslek mensuplarının uygulama ağırlıklı eğitim alamamalarından ve sektörden uzak eğitilmelerinden kaynaklı olarak

problemler yaşanmaktadır. Ülkemizde bunların uygulanması için köklü değişikliklere ihtiyaç bulunmakta olduğu belirtilmiştir.

Sonuç

Bir mesleğin imajı ve sosyal pozisyonu; mesleğin çekiciliği ve bu meslek mensuplarının toplumda oynayacağı rol üzerinde etkili olduğu için büyük öneme sahiptir. Dolayısıyla gelecekteki gelişmeleri de öngöreceği eğitim stratejileri oluşturacak bakış açısı oluşturmak için meslek algısı çalışmaları yapılması gerekmektedir. Özellikle meslek mensuplarının kendi mesleklerine yönelik bakış açılarına, mesleğin içerisinden bir gözle olaylara bakma şansı vermesi dolayısıyla bu çalışmada muhasebe meslek mensuplarının muhasebe konusundaki görüşleri değerlendirilmiştir.

Muhasebe meslek mensuplarının görüşleri değerlendirildiğinde öne çıkan sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

- Muhasebe eğitiminin güncellenmesi ve güncel teknolojik ve ekonomik gelişmeler ışığında revize edilmesi gerektiği,
- Değişim konusunda hızlı ve etkin bir rehber eşliğinde hareket edilerek sonuç alacak bir sistematğin geliştirilmesi zorunluluğu,
- Yukarıda bahsedilen yönleri ile muhasebe eğitiminin nitelikli meslek mensubu yetiştirme konusunda yeterli olmadığı,

Muhasebe meslek mensuplarının görüşleri dikkate alındığında, uygulama ve stajın ağırlıklı olduğu bir müfredat hayata geçirilmelidir. Mevcut staj anlayışının dışında farklı uygulamalar ile birlikte stajın uygulamaya dönük ve sahadaki yetkinliklerin muhasebe meslek mensubunca ele alındığı bir sistematğe dökülmelidir. Ekonomik göstergelerin tüm ülkelerce hayati olduğu günümüzde nitelikli muhasebe meslek mensubu yetiştirmenin ülke geleceğine de etki edebileceği değerlendirilmelidir.

Etik Beyan

“Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Eğitimine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi: Denizli İlinde Odak Grup Çalışması” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu araştırmanın verileri 01.01.2020 tarihinden önce toplandığı için etik kurul kararı zorunluluğu taşımamaktadır.

Kaynakça

- Banar, K. ve Ekeril, V. (2010). Muhasebe meslek mensuplarının hizmet kalitesi: Sunulan hizmetlerin kalitesi ile müşteri memnuniyeti ilişkisi Eskişehir uygulaması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 39-60.
- Büyükyılmaz, B. (2019). *Muhasebe meslek mensuplarının kişi iş uyumu ve etik tutum alguları arasındaki ilişki: Batı Karadeniz Bölgesi'nde bir uygulama* (Yüksek Lisans Tezi). Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karabük.
- Cerikcioğlu, G. (2016). *Muhasebecilik ve mali müşavirlik mesleğinin gelişim süreci: Sivas ilinde muhasebe meslek elemanları üzerinde nitel bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Dalğar, H. ve Tekşen, Ö. (2017). Türkiye’de muhasebecilerin mesleki rolleri algılamaları. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 74, 37-50.
- Durmuş, A. F. ve Sekizsu, H. (2017). Muhasebe meslek mensuplarının mesleki değerlendirmeleri ve sorunlarının analizi. *International Journal of Academic Value Studies*, 3(16), 429-438.
- Ekşi, İ. H., Özçalıcı, M. ve Büyükkonuklu, B. (2011). Meslek algılanmasında etkili olan faktörler: Muhasebecilik örneği”. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 52, 67-80.
- Günlük, M., Özer, G. ve Özcan, M. (2017). Meslek memnuniyeti ve bireysel iş performansı ilişkisinde mesleki bağlılığın ara değişken etkisi: Muhasebe meslek mensupları üzerinde bir araştırma. *International Review of Economics & Management*, 5(4), 1-22.
- Hermanson, D. R., Houston, R. W., Stefaniak, C. M. ve Wilkins, A. M. (2016). The work environment in large audit firms: Current perceptions and possible improvements. *Current Issues in Auditing*, 10(2), 38-61.
- Islam, M. A. (2017). *Future of accounting profession: Three major changes and implications for teaching and research*. IFAC Business Reporting. Çevrimiçi (Erişim 09 Ağustos 2019): <https://www.ifac.org/global-knowledge-gateway/business-reporting/discussion/future-accounting-profession-three-major>
- Kurtcebe, E. 2008. *21. Yüzyılda muhasebe mesleğinin vizyonu* (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Lin, Z. J., Xiong, X. ve Liu, M. (2005). Knowledge base and skill development in accounting education: Evidence from China. *Journal of Accounting Education*, 23(3), 149-169.
- Ömürbek, V. ve Türkoğlu, T. 2013. Muhasebe meslek mensupları arasında yaşanan haksız rekabet üzerine bir araştırma. *Balıkesir Üniversitesi SBE Dergisi*, 16(30), 115-149.

- Özgentürk, J. (2018). Muhasebecilerin yüzde 94'ü risk altında. *Hürriyet*, 7 Ekim 2018. Çevrimiçi (Erişim 10 Ağustos 2019): <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/jale-ozgenturk/muhasebecilerin-yuzde-94u-risk-altinda-40978953>
- Tekbaş, İ., Kurnaz, E. ve Azaltun, M. (2018). "Dijital muhasebe okuryazarlığı: Muhasebe meslek mensupları üzerine bir araştırma". *5th International Congress on Accounting and Finance Research (ICAFR'18)*. 17-20 October 2018 Seferihisar/ İzmir. Çevrimiçi (Erişim 10 Ağustos 2019): <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/dijital-muhasebe-okuryazarligi-toad.pdf>
- Ustaahmetoğlu, E. ve Savcı, M. (2011). Muhasebe meslek mensuplarının sundukları hizmetin kalitesini değerlendirmesi ve örnek bir uygulama. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 168-184.
- Yılmaz, B., Allahverdi, M. ve Kuzucu, S. C. (2018). Türkiye'de muhasebe mesleğinin son yıllardaki durumunun işgücü açısından analizi. *Mali Çözüm*, 147, 13-36.

EXTENDED ABSTRACT

One of the most important factors in the development of countries is undoubtedly tax revenues. Professional accountants in countries play an important role in tax releases. Undoubtedly, as long as qualified professional accountants know what they are doing, they can achieve the expected results in their tax revenues as long as they are aware of the legislation and ethical perceptions. However, unqualified and inadequate professional accountants play an important role in increasing tax revenues of countries. For these reasons, it should be one of the most important criteria of the countries to train professional accountants who are trained and have a good command of legislation.

In this study, 7 professional accountants in Denizli were asked about the education and the future of the accounting profession, and the answers given by the professional accountants were included in the study. According to the responses given by professional accountants, they stated that there are some problems in accounting education in our country and especially the problems between practice and practice have been going on since the past and that no studies have been carried out in this regard for years. They pointed out that in light of the technological and economic developments that accounting education should be revised, fundamental and important changes should be made in accounting education. They acted in the accompaniment of competent and well-equipped guides to make this change, and stated that studies that could yield results. They stated that with the current understanding of education and mentality, it is not possible to meet the expectations in the accounting profession and the accounting profession. The curriculum of one of the most basic subjects of raising qualified professional accountants has been updated and opinions have been expressed that there should be individuals who have been trained with a curriculum that can contribute to the training of staff who can adapt to market expectations immediately after graduating from the school, which can meet the expectations of practitioners.

It is emphasized that the most important issue for professional accountants is that the process of transition from practice to practice is not managed well, and if this problem is solved, successful professionals will be trained. In order to solve this problem, elective courses and practitioners should meet with students and expressed their opinions about what should be done in the market.

Considering the opinions of the accounting profession, a general discussion on standards and the quality of the accounting profession in Turkey is made. Considering the accounting profession from past to present, SMMM internships have entered our legislation in order to achieve these standards and quality and even the duration of these internships have been increased in time. Apart from the current understanding of internship, together with different practices, the internship should be poured into a more practical and systematic system where competencies in the field are handled by professional accountants. It should be considered that raising qualified professional accountants can affect the future of the country, as economic indicators are vital to all countries.

The importance of getting opinions from professionals about the applications in the field, which has been an important approach in the international arena since the past, is expressed as the solution to increase the pressure on accounting education due to the increasing spread of technology and internationalization. In this context, the purpose of the study can be expressed as the opinions of the professional accountants and the opinions can be obtained regionally so that the education can be renewed and comparisons can be made with different regions. In this context, it has been preferred because it allows for the transfer of views more deeply with the focus group study, which is one of the qualitative research methods.

In his study where the development of accounting from past to present and the professional accountants used their views on the developments in the profession, it showed that the accounting has gained importance with the development of economic, social and financial areas in the globalization process, and the importance of the profession has increased with the gain of legal status of the profession. Accordingly, the participants concluded that the accounting profession has developed in parallel with the development of socio-economic life, the growth of the economy has increased with the importance given to professional accountants and that the professional members have an important role between the taxpayer and the state. In addition, the participant occupational members are very important in terms of adapting to the developments and changes in the economy as the reasons for the selection, the most important factor in the implementation of the profession is the education and the legal status of the profession with the enactment of the law numbered 3568. They stated their reasons.

As a summary, we can interpret the results of this study as follows.

- Accounting education now moves away from the level that meets the expectations of the sector and reveals new needs. In this context, he stated that he believed that serious improvements and practices should be emphasized in terms of curriculum.
- In the context of developing accounting standards and internationalization issues, they stated that revision in educational matters regarded the future of the accounting profession and the country's economy.
- Emphasis is placed on how new editions of books are coming out regarding the trainings, and that the trainings should be improved according to the updates and developments in the world every year.
- Accounting education also needs updating. Because the processes to comply with the mentioned standards take time and revisions are needed.
- In accounting education, it should focus on keeping up with the developments, especially from the traditional perceptions, and on the application and the need for qualified intermediate staff.
- The need for professional accountants differs in the digital world and now transforms into a position that transfers and follows accounting processes to technology. Education should evolve to this.
- In today's accounting education, technology has taken the focus and stated that the education should be designed according to the main factor.